

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЯКОСТІ ОСВІТИ
ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами соціологічного дослідження

«ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ

ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

«ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ»»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РЕСПОНДЕНТІВ/-ОК

Соціологічне дослідження «Оцінювання свого навчання за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія, ерготерапія»» було проведено у січні-лютому 2023-го року.

Дослідження включало такі етапи:

- польовий етап (збір даних) (січень 2023),
- аналіз даних (лютий 2023),
- підготовку підсумкового аналітичного ілюстрованого звіту (лютий 2023).

У дослідженні застосовувалася методика напівстандартизованого онлайн-опитування (форма складалася з 28 запитань). Опитування відбувалося на анонімній основі. Вибіркова сукупність як така не формувалася: посилання на електронну форму було розіслано через корпоративну пошту усім здобувачам освіти, які навчаються в рамках освітньої програми «Фізична терапія, ерготерапія» (перший (бакалаврський) рівень освіти).

У підсумку в дослідженні взяло участь 53 респондента/-ки, що складає 54,1 % від загальної кількості здобувачів/-ок ОП «Фізотерапія, ерготерапія».

Розподіл за роками навчання: 1-й курс – опитані 8 осіб (що склало 15,1 % від загальної кількості опитаних), 2-й курс – 15 осіб (28,3 %), 3-й курс – 14 осіб (26,4 %) та 4-й курс – 16 осіб (30,2 %).

Отримані в ході опитування дані представлені візуально за допомогою 11 діаграм.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Перші питання опитування спрямовані на визначення рівня задоволеності здобувачів/-ок від вибору для навчання університету (ХНМУ), певної освітньої програми («Фізична терапія, ерготерапія») та задоволення

від роботи кафедр університету (рис. 1). Більшість здобувачів/-ок задоволені вибором університету, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр. Повністю або радше задоволених виявилось 79,3, 75,5 та 66 % відповідно. Незадоволених (радше незадоволених та абсолютно незадоволених) вибором університету було тільки 5,6 %, освітньою програмою — 9,4 % та роботою кафедр — 3,8 %. Варіант «У чомусь так, у чомусь - ні» обрали 15,1 % здобувачів/-ок стосовно вибору ХНМУ, 15,1 % — стосовно вибору освітньої програми, а от стосовно роботи кафедр таких відповідей було 30,2 %.

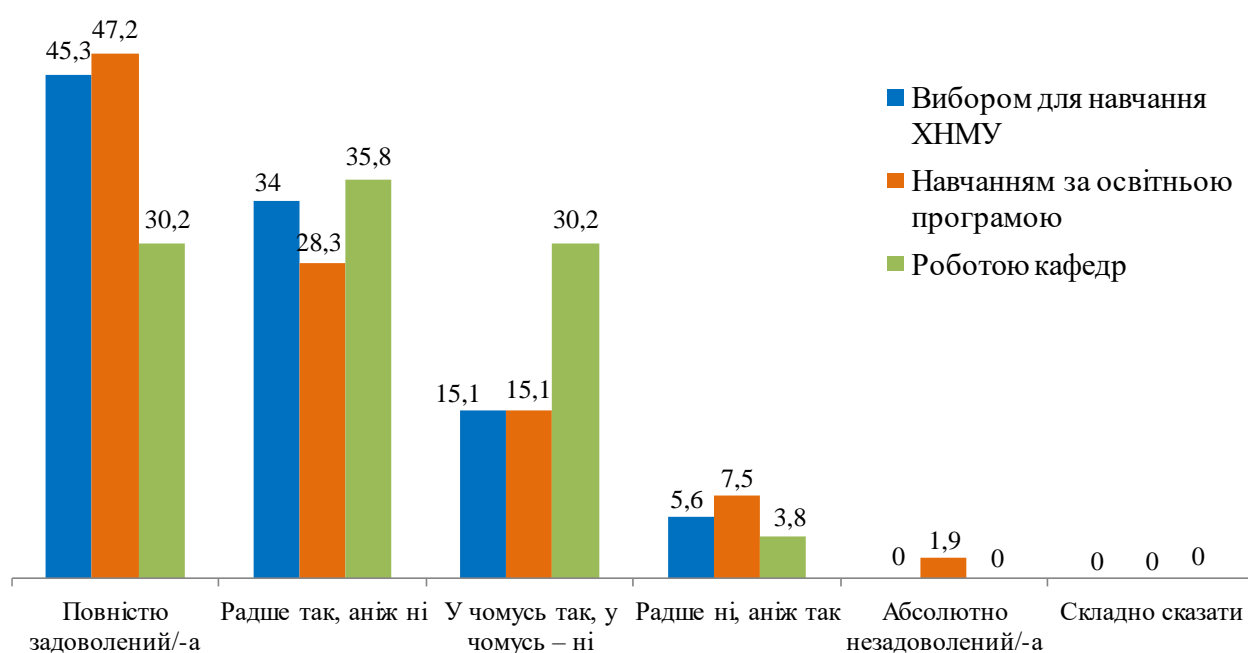

Рис. 1. Задоволеність вибором для навчанням ХНМУ, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр (%)

Очікування від ХНМУ повністю співпали з реальністю або радше співпали для 41,6 % респондентів/-ок. Здобувачів/-ок, очікування яких радше не співпали, було 13,2 %. Варіант «У чомусь так, у чомусь – ні» обрали 37,7 %. Не змогли відповісти на питання 7,5 % опитаних.

Майже половина здобувачів/-ок (49,1 %) позитивно оцінюють якість освітнього процесу в університеті (див. рис. 2). Серединну позицію займають 47,2 % респондентів/-ок. Таких, які негативно б ставились до якості освіти в університеті, було 3,8 %.

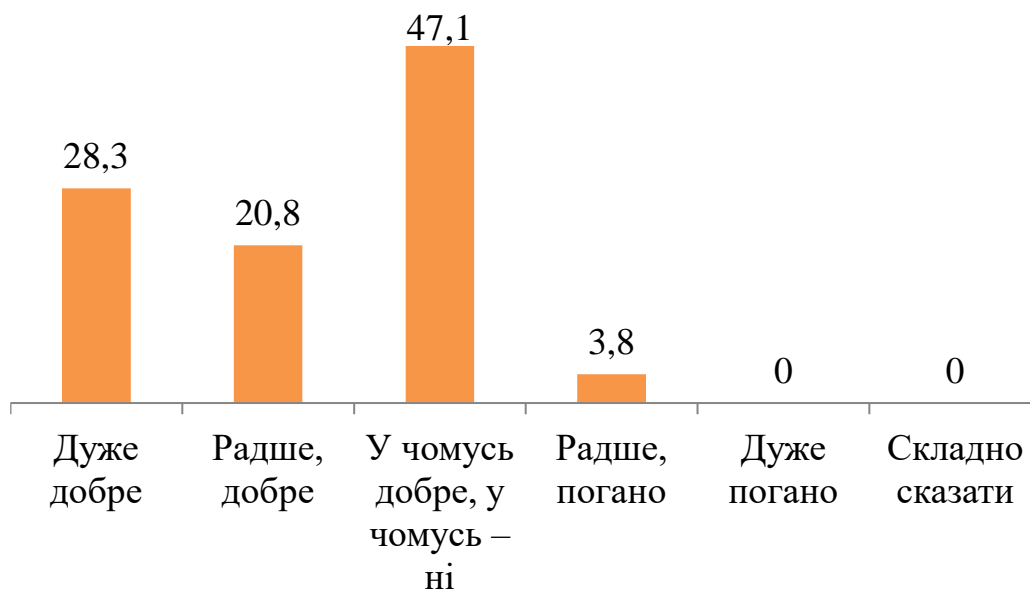

Рис. 2. Сприйняття освітнього процесу (%)

Необхідно зазначити, що більшість опитаних (83,1 %) погоджується з тим, що освітній процес в університеті враховує світовий науковий досвід на високому та достатньому рівні, а також 64,1 % вважають, що освітнє середовище ХНМУ задовольняє їхні наукові та освітні інтереси.

На рис. 3 відображені результати розподілу думок здобувачів/-ок щодо «агентів впливу» на якість освіти. Аналіз показує, що відповідальність за якість освіти здобувачі/-ки цієї освітньої програми покладають насамперед на викладачів (67,9 % відповіли, що саме викладацький склад впливає на забезпечення якості освіти повною мірою). Більше половини опитаних (52,8 %) вважають, що саме Міністерство освіти і науки України впливає на якість освіти. Відповідь «здобувачі» посідає третю позицію (49,1 %), Навчально-науковий інститут якості освіти ХНМУ вважають відповідальним за якість освіти 43,4 %, адміністрацію ХНМУ — 37,7 %. Найменш

відповідальним за якість освіти здобувачі/-ки вважають завідувачів кафедр, тільки 34 % респондентів/-ок обрали цей варіант відповіді.

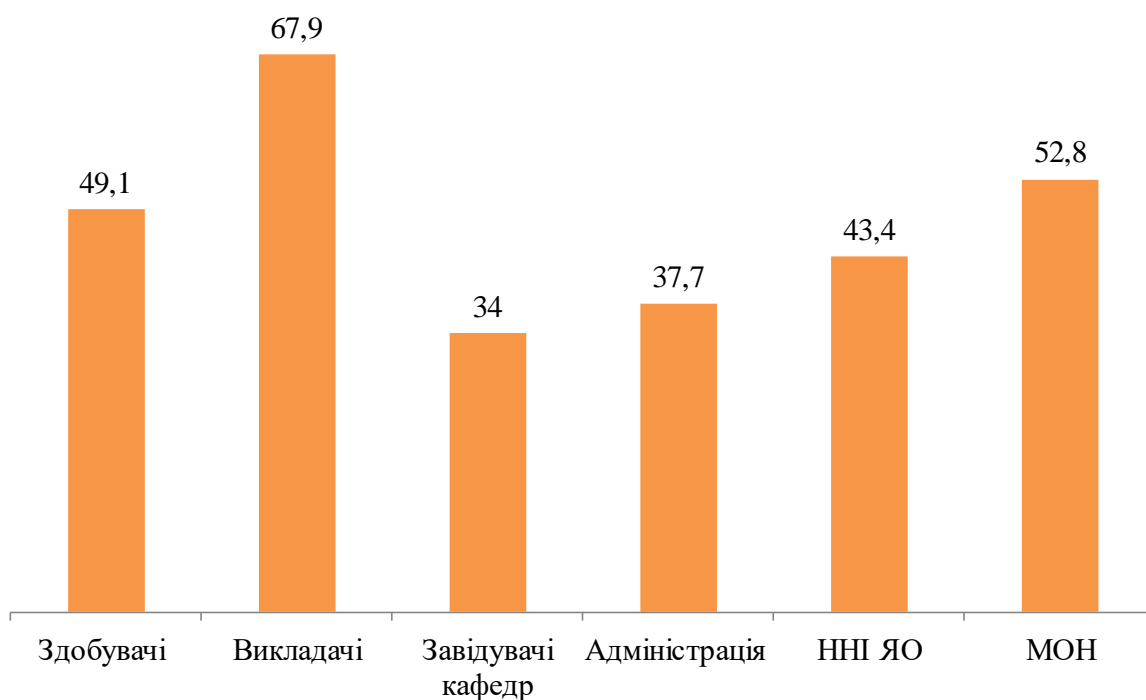

Рис. 3. Вплив «повною мірою» на якість освіти (%)

Щодо рівня розповсюдження інформації про різні аспекти освітнього процесу, більшість опитаних підтвердили свою поінформованість за всіма аспектами (див. рис. 4). Рівень поінформованості про цілі та завдання навчання був найбільшим (це зазначили 77,4 % респонденток/-ів).

Поінформованість про методи та форми навчання є на рівні 73,6 %, а про критерії оцінювання — 67,9 %. Результати стосовно поінформованості про зміст навчання також є високими, 66 %.

А найменший відсоток, 62,3 %, свідчить про рівень обізнаності із очікуваними результатами навчання.

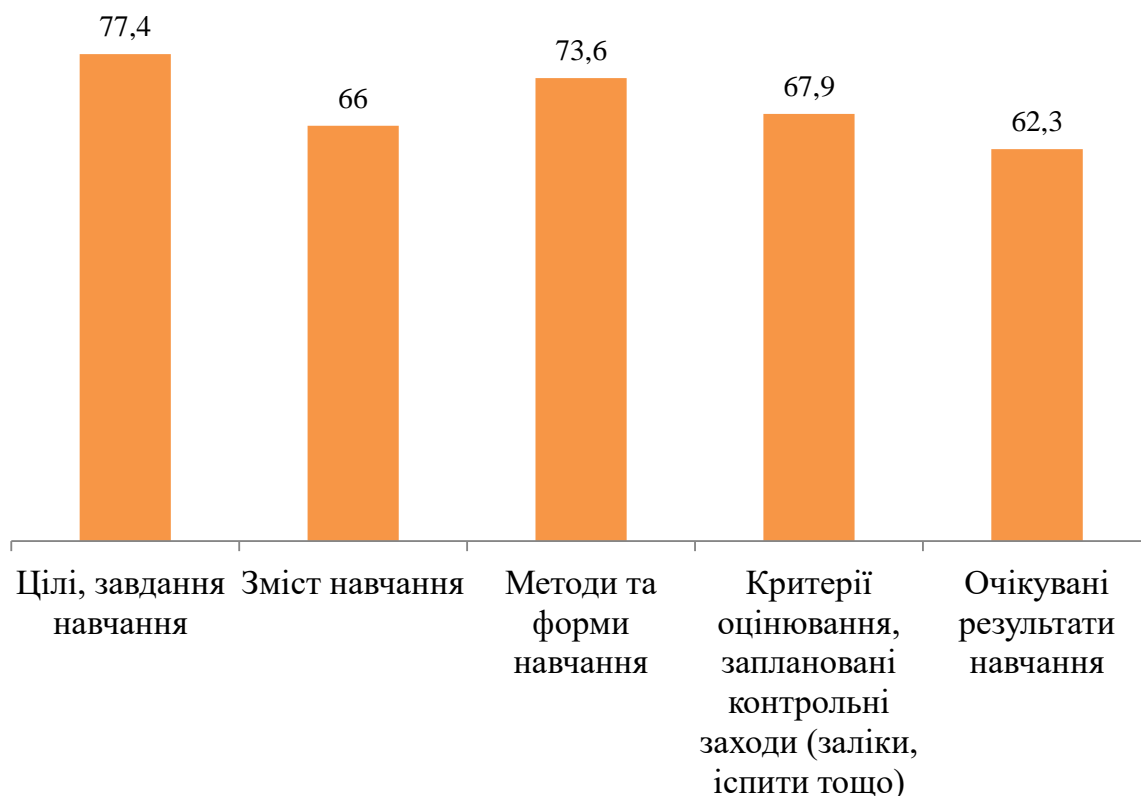

Рис. 4. Поінформованість до початку навчання (%)

Більшість опитаних (64,2 %) повністю задоволені або радше задоволені своїм рівнем поінформованості; радше незадоволених виявилось 7,5 %, абсолютно незадоволених не було. Ще 22,6 % обрали серединний варіант «У чомусь так, у чомусь – ні». Відповідь «Складно сказати» обрали 5,7 %.

Наступний блок запитань стосувався оцінки особливостей проведення занять. Серед найбільш розповсюджених методів та форм навчання, що використовуються викладачами під час практичних занять (див. рис. 5), були такі: «розповідь, пояснення», «демонстрація презентації», «реферати, доповіді, повідомлення», «усне опитування» та «тести» (про них згадали відповідно 84,9 %, 83 %, 79,2 %, 67,9 % та 67,9 % респонденток/-ів). З великою вірогідністю можна припустити, що доволі рідко використовуються рольові ділові ігри та симуляційне обладнання (обидва методи відмітили

тільки 5,7 %), письмові творчі роботи (13,2 %) та письмові контрольні роботи (22,6 %).

Рис. 5. Методи і форми, що викладачі найчастіше використовують на практичних заняттях (%)

Більшість опитаних, 62,3 %, вважають застосовані методи і форми ефективними, 47,2 % вважають їх сучасними та інноваційними, а 52,8 % — відповідними їхній освітній програмі. Неefективними та невідповідними освітній програмі ці методи вважають 3,8 %, а несучасними — 15,1 %.

Щодо впливу на те, яким чином проходять заняття, трохи менше половини, 49,1 % опитаних зазначили, що вони мають на методи та форму проведення занять суттєвий чи обмежений вплив; 24,5 % респондентів/-ок вважають, що такого впливу не мають, а ще 26,4 % не змогли надати однозначну відповідь.

Тільки 18,9 % респондентів/-ок висловлювали викладачам та/або представникам адміністрації зауваження та пропозиції щодо оновлення освітніх програм зі спеціальності. Із тих, хто висловлював пропозиції майже усі (90 %), вважають, що їхні поради були враховані.

Студенти позитивно оцінили власні можливості оперативно проконсультуватися з викладачами з будь-яких питань, пов'язаних з навчанням (див. рис. 6). 66 % опитаних вважають, що таку можливість їм надають переважна більшість викладачів, ще 20,8 % вказують на те, що таку можливість їм надають окремі викладачі.

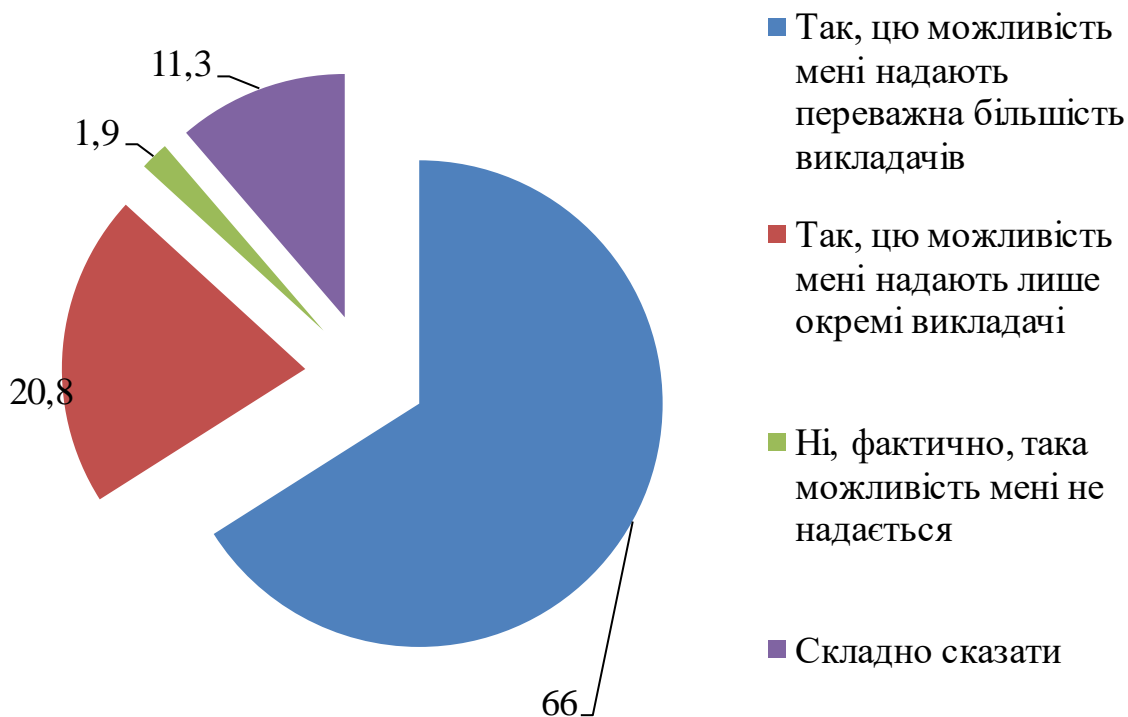

Рис. 6. Наявність можливості оперативно проконсультуватися з викладачами щодо навчання (%)

Про відсутність такої можливості повідомили 1,9 % респондентів/-ок, 11,3 % утруднились із відповіддю.

Оцінюючи ставлення викладачів до студентів, більшість опитаних (67,9 %) вказують на об'єктивність та неупередженість педагогів (протилежну думку підтримує 3,8 % опитаних, та 28,3 % респондентів/-ок не мають щодо цього певної думки). Більшість здобувачів/-ок, 60,4 %, вказали, що мають вільний доступ до інформації щодо критеріїв оцінювання.

Серед запитань було оцінити за п'ятибальною шкалою різні аспекти навчання (див. рис. 7).

Рис. 7. Задоволеність різними аспектами навчання (1 – min, 5 – max)

Результати аналізу показують, що студенти загалом виставляють добрі оцінки (середній бал – 3,5 із 5) із незначним коливанням – від 3,2 (так

оцінили «залученість до занять професіоналів-практиків, експертів галузі, роботодавців») до 3,8 («перелік навчальних дисциплін, що вивчаються»).

Відкрите запитання анкети стосувалося покращення якості освіти: «Надайте, будь ласка, свої пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ХНМУ» (відповідь надали 17 респондента/-ки).

Частина відповідей (23,5 %) не містили пропозицій («складно сказати», «немає пропозицій»), у 17,6 % від отриманих відповідей зазначалось, що «на мою думку все добре», «все влаштовує», «все задовольняє».

Побажання стосувались, насамперед, розширення практичної складової курсів (23,5 %):

«Більше практики» - 2 відповіді;

«Більше життєвих прикладів та відео практичних прийомів, вправ, коли це прак. заняття онлайн»;

«Хочеться щоб попри ситуацію в Україні навчання було ефективним, максимально приклади, фото та відео матеріали на заняттях, випадки з пацієнтами, які вчили б нас як діяти у нашій професії, щоб викладачі не просто розповіли заради галочки і пішли далі».

Частина відповідей (11,8 %) містила пропозиції щодо змісту та форм навчання тощо:

«Не об'єднувати два предмети з різних кафедр у один предмет»;

«Більше пояснень за матеріалом».

Ще 11,8 % писали про взаємодію зі здобувачами:

«Бути на одній хвилі з молоддю»;

«Більше порозуміння зі студентами».

5,9 % коментарів стосувались технічних аспектів навчання:

«Налаштуйте, будь ласка вже це АСУ».

Був ще й такий коментар, який стосувався специфічних проблем під час війни (5,9 %):

«В країні війна, ті хто за кордоном, не мають змоги заходити на пари і лекції вчасно, тому що вони тут або заробляють гроші, щоб жити, або вивчають мову. І можливість потім відпрацьовувати не завжди є, тому враховуйте цей фактор теж, бо багато викладачів наставили нб, а те, що ти працюєш, це нікому не потрібно. Поважайте здобувачів освіти, дякую».

Здобувачам освіти був запропонований також перелік різних процедур, порядків та діяльностей університету з проханням позначити, з чим саме вони обізнані (див. рис. 8).

Рис. 8. Ознайомленість з порядками, процедурами, діяльністю університету (%)

Респонденти/-ки продемонстрували високий рівень обізнаності зі всіма запропонованими пунктами. Найбільша обізнаність, на рівні 100 %, була продемонстрована здобувачами/-ми з порядком і умовами вибору студентами вибіркових дисциплін. Із Кодексом академічної доброчесності ХНМУ ознайомлені 94,3 %; із заходами, що гарантують безпеку перебування в університеті ознайомлені 88,7 %.

Найменше здобувачі обізнані з порядком оскарження результатів заліків, іспитів (64,2 %), з інформацією щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (77,4 %) та із заходами, які проводить психологічна служба університету (тренінги, семінари, консультації) (79,2 %).

Подібне запитання стосувалося і задоволеності студентства порядками, процедурами, підтримкою, забезпеченістю університету (див. рис. 9).

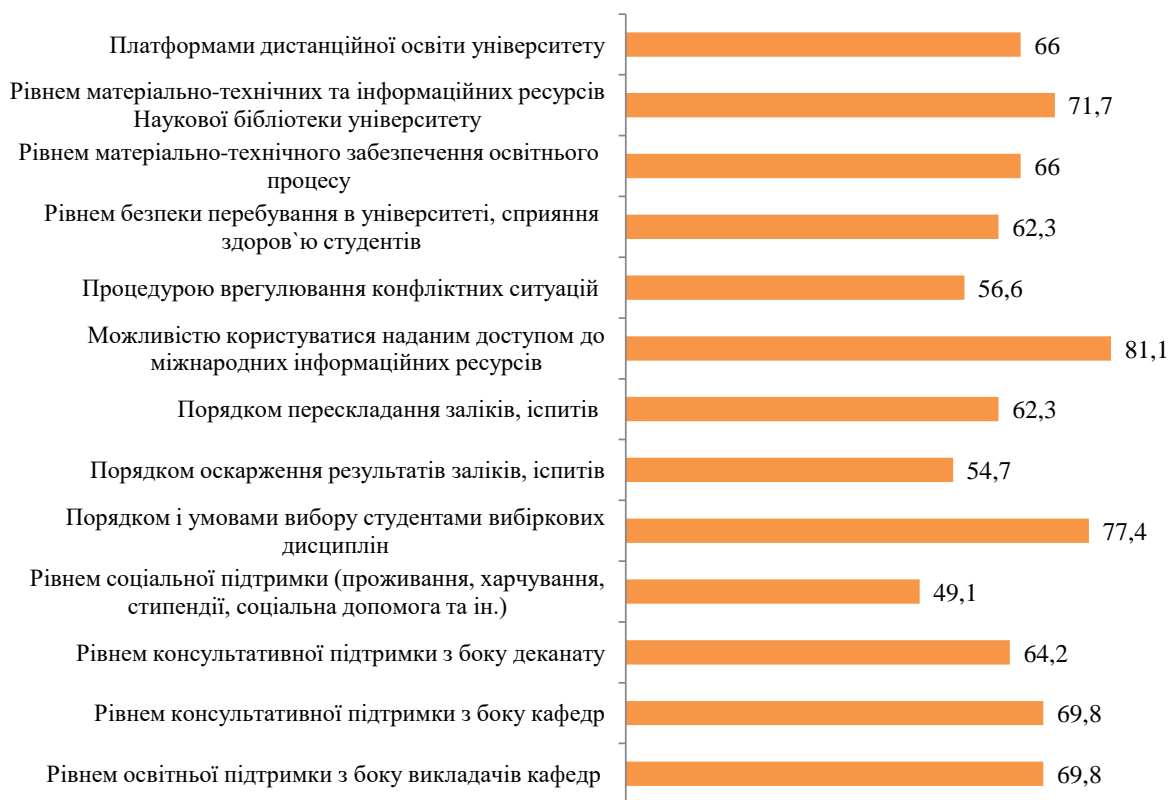

Рис. 9. Задоволеність підтримкою, порядками, процедурами, забезпеченістю університету (%)

Найбільше респондентки/-ти задоволені можливістю користуватись доступом до інформаційних міжнародних ресурсів (81,1 %), порядком і умовами вибору студентами вибіркового дисциплін (77,4 %), рівнем матеріально-технічних та інформаційних ресурсів Наукової бібліотеки університету (71,7 %), рівнем освітньої підтримки з боку викладачів кафедр (69,8 %) та рівнем консультативної підтримки з боку кафедр (69,8 %).

Найменше здобувачі/-ки задоволені рівнем соціальної підтримки (49,1 %), порядком оскарження результатів заліків, іспитів (54,7 %) та процедурою врегулювання конфліктних ситуацій (56,6 %).

Заходи, які проводить психологічна служба ХНМУ, відвідували 26,4 % здобувачів, з яких 42,9 % задоволені взаємодією із представниками психологічної служби.

Окремий блок анкети був присвячений можливим конфліктним ситуаціям, які можуть виникати під час навчання. 11,3 % опитаних під час навчання мали конфлікти з викладачами, 9,4 % — з іншими здобувачами освіти, 5,7 % — з представниками адміністрації.

Респонденти/-ки мали можливість прокоментувати, у чому полягав конфлікт, були отримані 2 відповіді, що складає 3,8 % від загальної кількості опитаних.

Усі коментарі стосувалися взаємодії з викладачами:

«Викладачі відмовлялися знаходити контакт з групою, вчиняли абсурдні, образливі, некомпетентні та недоречні вчинки щодо:

- висловлювань у бік студентів з приводу зовнішнього вигляду (і мова йде не про пом'ятий халат), допускали завуальовані висловлювання про зайву вагу, батьків, начебто неблагополучні відносини у родині студента. І все це у присутності всієї групи.

- інструментів викладання.

-підбору матеріалу що викладався.

-розповідей з свого особистого життя, які ніяк не торкаються матеріалу або теми заняття.

-відсутність на заняттях або запізнення на них.

-байдуже ставлення до формалізованих ситуацій у студентів і в подальшому суб'єктивного ставлення до них»;

«Перебивання мене викладачем, нероз'яснення матеріалу».

Останній блок анкети був присвячений оцінці результативності навчання за обраною освітньою програмою.

Одне з питань стосувалося того, наскільки університету вдалося під час навчання розвинути або покращити м'які навички здобувачів освіти (див. рис. 10).

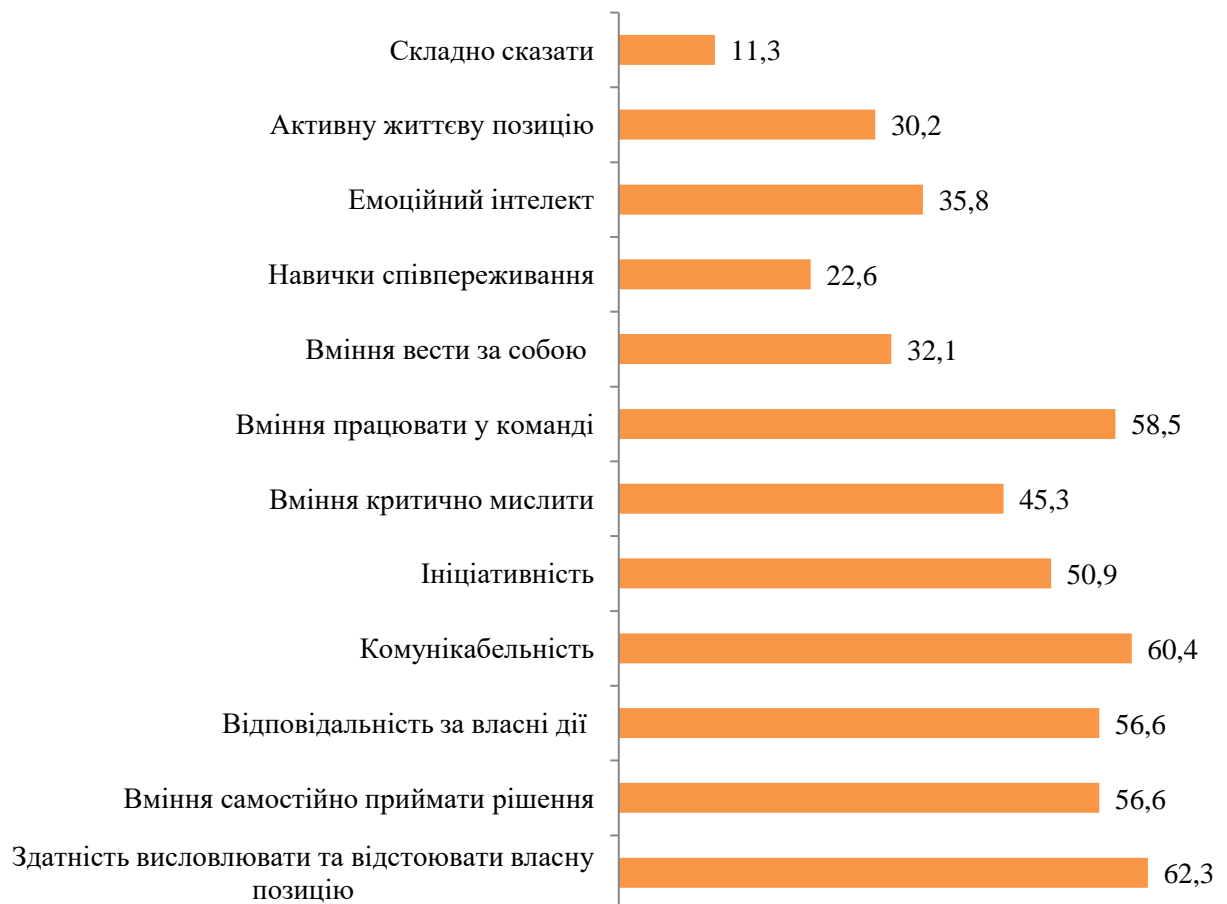

Рис. 10. М'які навички, які університету вдалося розвинути у здобувачів під час навчання (%)

Згідно розподілу відповідей, університет найкраще розвиває «здатність висловлювати та відстоювати власну позицію» (62,3 %), «комунікабельність» (60,4 % опитаних), «вміння працювати у команді» (58,5 %), «відповідальність за власні дії» (56,6 %) та «вміння самостійно приймати рішення» (56,6 %); тоді як розвитку таких навичок, як «навички співпереживання» (22,6 %), «активна життєва позиція» (30,2 %) та «вміння вести за собою» (32,1 %) університет має приділити більше уваги.

Більшість опитаних (66 %) задоволені тими компетентностями, що в них розвинув університет. Варіант «Складно сказати» обрали 34 % здобувачів, які взяли участь у дослідженні. Незадоволених не було виявлено.

Наостанок було поставлене таке запитання: «На Вашу думку, якою мірою навчання за цією освітньої програмою вплине на Вашу подальшу кар'єрну траєкторію?» (див. рис. 11).

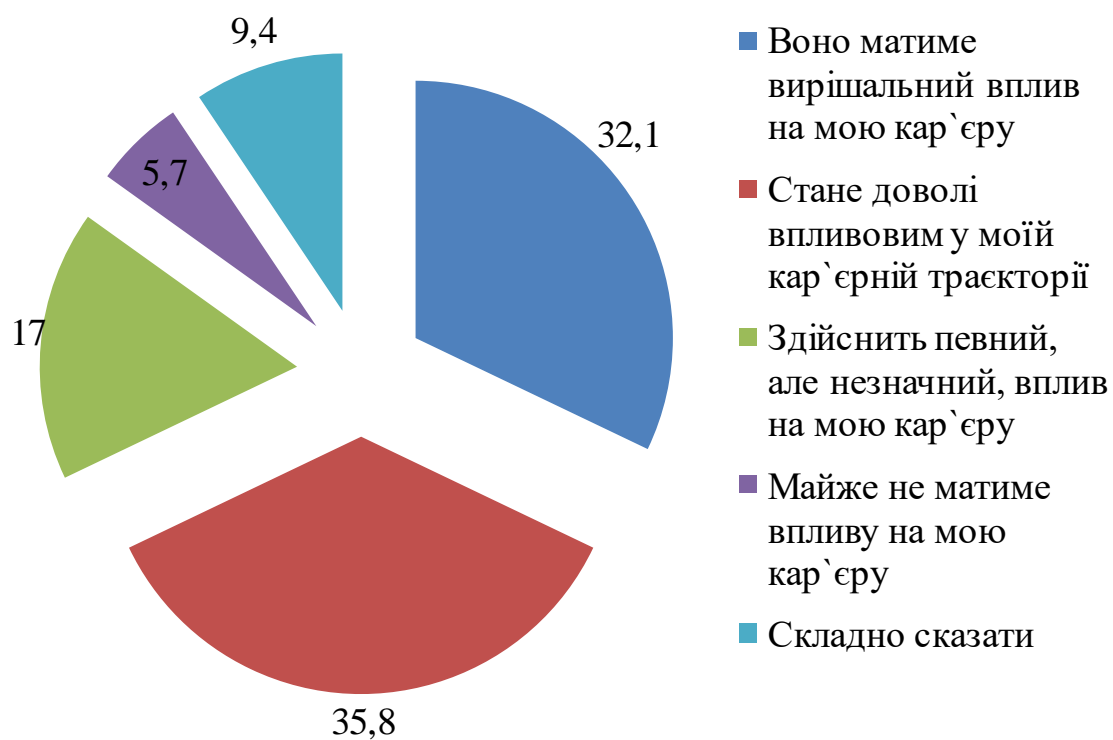

Рис. 11. Вплив навчання за освітньою програмою на подальшу кар'єрну траєкторію (%)

Студентські «оцінки» є позитивними: 67,9 % вважають, що освітня програма матиме вирішальний вплив чи стане доволі впливовою. Про те, що освітня програма здійснить незначний вплив, повідомили 17 %. Утруднились із відповіддю 9,4 %

Натомість тих, хто вважає, що освітня програма майже не матиме впливу на її / його подальшу кар'єру, було лише 5,7 %.

Аналітичний звіт виконала 24.02.2023 р.

Соціолог психологічної
служби ННІ ЯО

Дзюба О.М.

